UNIVERSITEIT GENT

Studiefiche

Vanaf academiejaar 2025-2026

Duitse letterkunde I (A001947)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 5.0 **Studietijd 150 u**

Aanbodsessies in academiejaar 2026-2027

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Biebuyck, Benjamin	LW07	Verantwoordelijk lesgever
Benzing, Carolin Juliane	LW07	Medewerker

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027	**stptn**	**aanbodsessie**

Onderwijstalen

Duits

Trefwoorden

Duits, letterkunde, literatuur van de 20e en 21e eeuw, beknopt overzicht van de Duitse literatuurgeschiedenis, voorbeeldanalyses, proza, poëzie, drama

Situering

Beginnende studenten hebben weinig of geen kennis van de Duitse letterkunde, en dat hoeft ook niet; velen hebben ook weinig of geen ervaring met onderwijs in het Duits. Daarom maken we in deze basiscursus kennis met de grote periodes van de Duitse literatuurgeschiedenis, maken we ons een eerste set instrumenten voor letterkundig onderzoek eigen, en maken we ons vertrouwd met historische en thematische aspecten van de Duitse literatuur van de 20e en 21e eeuw.
Dit vak kan gevolgd worden door uitwisselingsstudenten.

Inhoud

In dit opleidingsonderdeel worden de studenten vertrouwd gemaakt met de basisvragen van de literaire praktijk sinds het begin van de 20e eeuw en met de manieren waarop ze literaire teksten uit deze periode kunnen analyseren en interpreteren. We leggen de klemtoon op de grote canonieke auteurs, zoals Kafka, Brecht, Rilke, Grass, Bachmann en Thomas Mann. Aan de hand van specifieke gevalsstudies probeert de docent de studenten inzicht te bieden in de manier waarin vraagstukken als de veranderende beleving van taal, industriële oorlogsvoering, het omgaan met een onverwerkt verleden, en de transformatie van individuele en collectieve levensvormen in Duitstalige literatuur aan bod komen. De docent werkt hierbij een grondige analyse van geselecteerde teksten uit; de studenten moeten mee kunnen denken en discussiëren en daarbij een gefundeerde eigen interpretatie van de teksten ontwikkelen. In het oefeningengedeelte of "Tutorium" (practicum en begeleide zelfstudie) werken de studenten een aantal korte schrijfoefeningen af, waarmee ze de letterkundige basisvaardigheden (o.a. met digitale hulpmiddelen) inoefenen. Deze oefeningen vormen samen het portfolio. Deze oefeningen worden in contactmomenten besproken en versterken op deze manier de spreek-, schrijf-, lees- en luistervaardigheden van de studenten in het Duits. Bij het Tutorium is ook een geleid bibliotheekbezoek voorzien. Tijdens de pauzes van de les maken we een ontspannende wandeling door de Duitse muziekgeschiedenis, van Bach tot hedendaagse rap.
De lectuurlijst van dit vak wordt ruim voor het begin van het academiejaar bekend gemaakt via het elektronisch leerplatform van de UGent

Begincompetenties

Voorafgaande kennis van het Duits is niet vereist. De lessen en besprekingen vinden wel in het Duits plaats en vergen vooral in het begin van het semester van alle deelnemers een grote inspanning, in het bijzonder bij het begin van het semester - deelnemers hebben ongeveer 4 weken nodig om te wennen aan het gebruik van Duits als instructietaal. Het opleidingsonderdeel beoogt een eerste kennismaking met de Duitse literatuur en met het literatuurwetenschappelijke instrumentarium.

Eindcompetenties

1 Basiskennis van het Duits beheersen en kunnen toepassen (lezen: korte en middellange Duitse teksten van gemiddelde complexiteit; luisteren: een gesproken uiteenzetting in het Duits vlot kunnen volgen; spreken: kunnen deelnemen aan een eenvoudig gesprek; schrijven: een zelf opgebouwde redenering ontwikkelen in goed Duits, met beperkte complexiteit en met gebruikmaking van het verworven begrippenapparaat). (leerresultaat B.1.1)
2 Basiskennis van de Duitstalige literaire tradities kunnen toepassen bij de analyse van teksten. (leerresultaat B.1.3)
3 Basiskennis hebben van de Duitse literatuurgeschiedenis en teksten hierin kunnen situeren. (leerresultaat B.2.1)
4 Op een basisniveau literatuurwetenschappelijke analysemethodes in de praktijk kunnen brengen (leerresultaat B.2.2); hierbij gebruik kunnen maken van eenvoudige digitale tekstanalytische instrumenten (zoals Voyant).
5 Wetenschappelijk basisinzicht bezitten in de specifieke eigenschappen van literaire teksten en in het historisch functioneren van literatuur (B.3.1; B.3.2)
6 Vertrouwd zijn met de wetenschappelijke methodologie (bronvermelding, verwijzing, citeren, deontologie) op een basisniveau. (B.5.2)

Creditcontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is open: de student houdt zelf rekening met voorkennis uitgedrukt in begincompetenties

Examencontractvoorwaarde

De toegang tot dit opleidingsonderdeel via examencontract is open

Didactische werkvormen

Hoorcollege, Practicum, Zelfstandig werk

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

- Hoorcollege: 30u (=wekelijks hoorcollege van tweemaal 75 minuten)
- Practicum: 7.5u (Tutorium = zes sessies van 75 minuten, waarin in kleine groepen letterkundige oefeningen op basisniveau worden gemaakt en de schrijf- en spreekvaardigheid van de studenten in het Duits wordt ingeoefend)
- Begeleide zelfstudie: 7.5u (= zelfstandige onderzoeksactiviteiten, onder begeleiding van de lesgever, o.a. voor gepersonaliseerde feedback, tussentijdse vragen, e.d.m.)

Let wel: de totale werkbelasting van dit vak bedraagt 150u; dit omvat het voorbereiden van de lessen (lectuur), het bijwonen van lessen en practica, het voorbereiden en afleggen van het examen en het maken van de oefeningen. Voor dit laatste is een totale werklast van 15 à 20u realistisch.

Studiemateriaal

Geen

Referenties

A. Allkemper & N.O. Eke: *Literaturwissenschaft.* (UTB Basics; recentste uitgave); kostprijs: 19.90 euro

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

Collectieve en individuele begeleiding; vakgebonden monitoraat (practicum)

Evaluatiemomenten

periodegebonden en niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Mondelinge evaluatie, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Mondelinge evaluatie, Schriftelijke evaluatie met open vragen

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

Evaluatiemoment
Periodegebonden (80%) en niet-periodegebonden: permanent (20%).
(Indien de student niet is geslaagd voor de niet-periodegebonden evaluatie, wordt er een tweede kans geboden via een compenserende activiteit tussen de eerste en tweede examenperiode.)
Evaluatievorm

- Schriftelijk: open boekexamen met 4 inzichtvragen.
- Mondeling: 2 kennisvragen (literatuurhistorisch, geschiedenis van de 20e eeuw) en 1 toelichtingsvraag (over eigen lectuur)
- Permanente evaluatie voor de oefeningen.

Het behalen van het gewenste niveau van taalvaardigheid behoort uitdrukkelijk tot de einddoelstellingen van dit vak. Deze vaardigheid wordt ondersteund d.m.v. feedback op schrijfopdrachten, zelfstudie en zelftesten, en deelname aan de Tutoria.

Eindscoreberekening

Periodieke evaluatie: 80%
het schriftelijk examen levert een score op 16 op (waarvan de twee analysevragen telkens 1/3 bepalen, de twee synthesevragen telkens 1/6); het mondelinge examen voegt daar een waarde aan toe die varieert van -1 (de slechts mogelijke prestatie) tot +1 (de best mogelijke prestatie). De totale score is 16/16.
Permanente evaluatie, met portfolio (met drie opgaven): 20% (= een score op 4).
Het eindresultaat is de som van beide deelscores.

Faciliteiten voor werkstudenten

Faciliteiten voor werkstudenten:
1 Hoewel aanwezigheid zeer wenselijk is, bestaat de mogelijkheid tot vrijstelling van aanwezigheid; daarvoor staan zowel lesopnames als bijkomend leermateriaal ter beschikking (op Ufora); voor die lessen waarin je actieve deelname mee geëvalueerd wordt (bijv. het tutorium), maak je een vervangtaak waarmee je aantoont dat je de beoogde competenties behaald hebt; die vervangtaak zal je worden meegedeeld door de lesgevers;
2 Het examen kan op ander tijdstip binnen het academiejaar georganiseerd worden;
3 Je kunt feedback krijgen op andere dan de daarvoor voorziene tijdstippen, bij voorkeur in gespreksvorm (op de campus of online), zowel tijdens als na de kantooruren, of via email.
Wil je extra informatie hierover: neem contact op met de verantwoordelijk lesgever of met een van de medewerkers.
Extra informatie:
Deelname aan het monitoraat (Tutorium) wordt sterk aanbevolen; hier krijgen de studenten de gelegenheid de vaardigheden die in dit vak centraal staan, onder begeleiding in te oefenen.
Voor meer informatie omtrent flexibel studeren: http://www.flw.ugent.be/flexibelstuderen